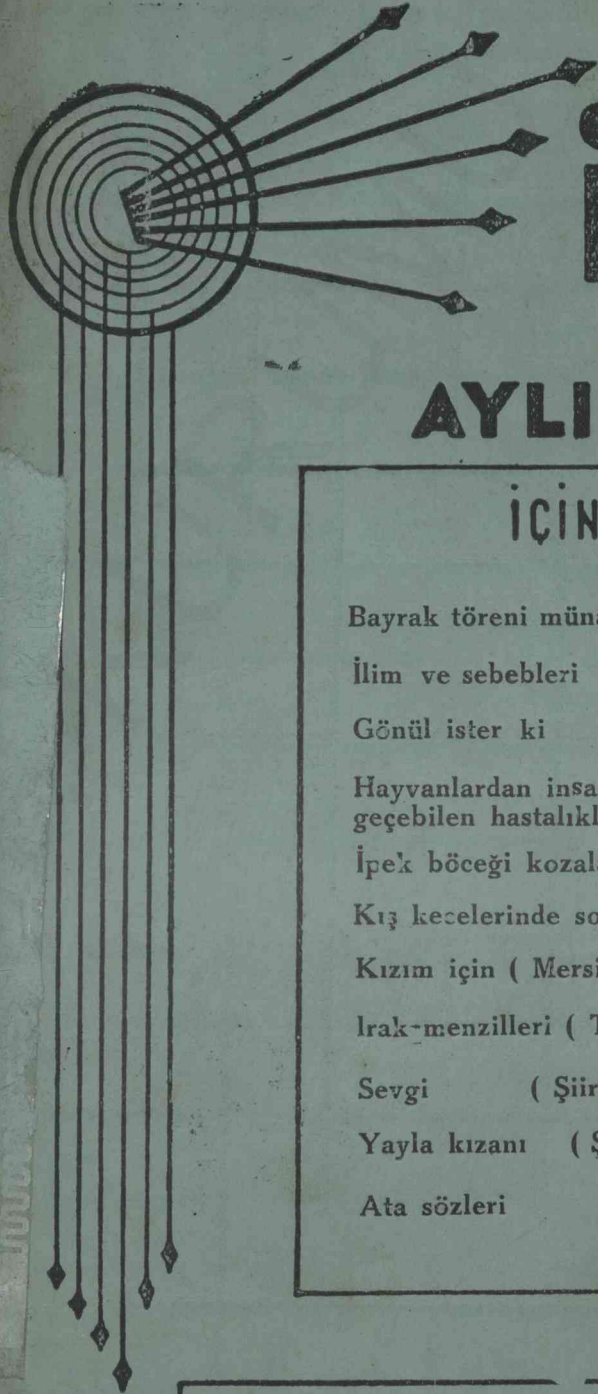

İNANÇ

AYLIK DERGİ

İÇİNDEKİLER

Bayrak töreni münasebetile:	Ş. Acuner
İlim ve sebepleri	: G. Şarman
Gönül ister ki	: Şükrü Halit Tuğal
Hayvanlardan insanlara geçebilen hastalıklar	{ A. R. Haznedaroğlu
İpek böceği kozaları	: Akif Tunç
Kız kecelerinde sokaklar (Şiir)	: E. Tuğal
Kızım için (Mersiye)	: Lüfi Ayhan
Irak-menzilleri (Tefrika)	: Ata Lutfi Özdil
Sevgi (Şiir)	: Fehmi Erdoğan
Yayla kızanı (Şiir)	: N. Rahmi Tokat
Ata sözleri	

SAYI

11

DENİZLİ

HALKEVİ

CUMHURİYET BASIMEVİ — DENİZLİ

İNANÇ

◀ AYLIK HALKEVİ DERGİSİ ▶

SAYI: 11

2 nci Kânun 1938

İMTİYAZ SAHİBİ : ETEM MUTLU

Bayrak töreni münasebetile

Bayrak , millî ve tarihî bir mevzudur. Bütün dünya milletleri bayrağı milli bir sembol olarak kabul ettikleri için ona büyük bir ehemmiyet ve kıymet atfetmişlerdir.

Her ulus, mazisini hatırlarken ulusal bayraklarının nelerde dalgalandığını düşünür; şeref ve şan hatıralarile dolu zafer günlerinin neş'e ve saadetini, tekrar etmek, yaşamak ister . Her devirde bayrağa verilen kıymet ; bu devirdeki ulusal duygu ve düşüncü ifade eder. Türk tarihinin baştan başa bir kahramanlık destanı olan şanlı sahifelerini karıştırırsanız bayrağa verilen sevgi ve değere rast gelmemek mümkün değildir.

Ne yazık ki, bu mevzu etrafında ilmî bir eser vucuda getirilmemiştir. Kütüphaneler taranacak olursa çıkan eserlerin topu topu, öğretmen Kurt Oğlu Fevzinin " Sancağımız „ nam eserile. ilâve olarak neşrettiği bir buruşürü, Azim gazetesi , Yeni mecmua , İlâhiyat, Edebiyat Fakültesi , İstanbul Şehir emaneti, Resimli şark, Tarihi Osmani Encümeni ve sair mecmualarda bayrak ve sancağımız hakkında yazılan bir kaç makaleye inhisar ettiği anlaşılır.

Bayrağımızın tarihi çok eskidir. Yapılan incelemeler neticesinde Türk bayrağının bir çok istihalelere uğradığı anla-

şılmıştır . Fakat bu denişiklik bayrağımızın rengile ayında vukua gelmemiştir.

Bayrak ve Sancaklar hakkında, İstanbul müzelerinde bazı vesikalara tesadüf edilmektedir. Bu hususta ecnebi müzelerindeki vesaike itimat etmek doğru değildir . Yalnız Venedik Bahriye müzesinde bayrağımızın şekli hakkında müsbet vesikalar mevcuttur. Bazı müelliflerce Türk bayrağı Osmalılardan itibaren ay şekli almıştır. Halbuki tarihi tetkikler, Türklerin, çok eskiden ay şeklini benimsediklerini ortaya çıkardı. Bazı milletlerin para, abide ve bayraklarında da ay şekline tesadüf edilmektedir. Orhon abidelerinde de ay şekli vardır. Eski müverrihlerimizin yazdıkları tarihler dahi bize, sancak ve bayraklarımızın renk ve şekilleri hakkında vazih bir fikir vermişlerdir, Lûtfü paşa tarihine göre her beyin kendine göre bir sancağı vardı.

Bundan anlaşılıyor ki, ne Osmanlıların nede Selçukilerin muayyen bir sancağı olup olmadığı katiyetle tesbit edilmemiştir.

Binaenaleyh Türk bayrağını asırlarca aldığı şekle göre tasnif ederek kesin bir sonuca varmak güçtür . Çünkü bu şekiller mütemadiyen değişmiş gittikçe karışık bir vaziyete girmiştir.

Bayraktaki yıldızı Selçukilerin de kullandığını tarik kaydeder.

Yapılan tetkikler, ay ve yıldızın bir araya gelmesinin bir hayır alâmeti olarak kullanıldığını göstermektedir.

Üçüncü Selim devrine kadar ay yıldızsız kullanılmıştır.

Asım ve Cevdet tarihlerinin ileri sürdükleri delillere nazaran bu devri müteakip zamanlarda bir zinet olmak üzere , aya bir yıldız ilâve olunmuştur. 1793 tarihinde "Nizami Cedit," kurulurken ayın yanına bir yıldızın katıldığı kuvvetle muhtemeldir. İkinci Mahmut devrinde bayrak yerine sancak tabirinin kullanılması münasip görüldüğü eski tarihlerden anlaşılıyor.

Bu hususta, Türk ve ecnebi bayraklarına baş vurulur etrafli tedkikler yapılırsa bir çok bilgiler toplanabilir. Bu mevzu etrafında yazı yazmak, ihtisas ve salahiyetimizin haricinde

olduğunu takdir edenlerdeniz.

Bize şu satırları yazdıran âmil, Denizlide alaylara verilen sancak törenidir. Bu tören, Denizli halkını baştan başa heyecana garketti. İşte, bu hadiseden mütevellit duygu ve intibalarımızı, kayt etmeyi bir borç bildiğimiz içindir ki, o günkü

Orgeneral İzzittin Çalışlar Alâylarımıza Sancak verirken

tezahürata işaret ederken halkımızın hissiyatına da tercüman olmak istiyoruz. Sancaklar teati edilirken gerek Generaller ve gerekse alay komutanları tarafından söylenilen söylevler, kahrâman askerlerimizin yeminleri , bütün şehir halkı ile okul talebelerinin gösterdikleri heyecan ve alâka, bize bayrağın

kıymet ve önemi hakkında unutulmaz bir gün yaşatmıştır.

Evet, bayrak milli bir semboldür. Bayrağın bir devrin içtimai vicdanının bir ifadesi, bir ulusun namusu ve şerefi olduğunu o gün bir daha anladık. Bayrağın, milli irade ve varlığın bir remzi olduğuna göre onun kıymeti maddi bir miyarla ölçülemez. Onun kıymeti mefkûre ve milli şuurda doğan hükmi kıymetlerdir.

Bu kıymet sosyetenin verdiği bir kıymettir. Devirden devire, nesilden nesile intikal eden bu ulusal kıymet remzi, bir ulus var oldukça kıymet ve şerefini daima muhafaza eder ve yükselir.

Vatanın engin ufuklarında, sonsuz denizlerinde, ortasında ay ve yıldız parlayan, kan renginde bulunan bu sembol, yük seldikçe memleket ve ulusun maneviyatı da yükselecek şan ve şerefine şahikalarına kadar çıkacaktır.

Her milletin kamusal, vicdanı, tehlike ve birlik anlarında bir bayrağın etrafında toplanır. Tarihimizi karıştırırsak görürüz ki, her milli galeyan ve heyecan zamanlarında ellerimizde mevcut sosyal varlığın bir sembolü olan bayrağımızı dalgalandırmak suretile bu müşterek heyecan ve hareketlerle bu milli bayrağa daha büyük bir kuvvet ve kudsiyet vermişizdir. Onun için sancağı tanıyalım, bayrağı sevelim. O geçerken saygı ile onun önünde eğilelim, ayak kalkalım. Onu sevmekle ona saygı beslemekle vatani, ulusu sevmiş ve saymış oluruz.

Çünkü o, devlet ve milletin timsalidir.

Ş. ACUNER

ilim ve sebepleri

Yazan : G. ŞARMAN

Bundan evvelki betkemizde tetkikimize mevzu olan Felsefenin müdevven bir ilim olup olmadığını anlamak maksadiyle ilmin menşeiini araştırdık. Bununun da Tefehhus şevki olduğunu öğrendik. Tefehhus şevkini sükûn bulduracak dört sorunun karşılığı olan hükümlerin vakia mutabık olmak şartıyla ilim denildiği de bu arada beyan olundu. Bu gün de ilim hakkında bazı araştırmalarda bulunacağız :

İlim türlü türlü tarif edilmiştir. Bu tariflere göre hulâsa olarak ilmin idraki mesâilile nefsi mesâil, yani bilmek ve bildiren ibaret bir keyfiyatı nefsanîye olduğunda ittifak vardır. Bu keyfiyatı nefsanîye gelip geçici birşey olursa halet ve nefsin anınla hasıl ettiği mümarese mütekerri ve devamlı olursa meleke namını alır.

İlim denilen keyfiyatı nefsanîyenin husulü için açık (Zahirî) ve gizli (Batîni) sebepler vardır. Bunlara esbabı ilim derler.

Havassı zahire denilen açık olanları ellelemek, görmek, duymak, tatmak ve koklamak ifade eden lâmise — Basıra — Samia — Zaika — Şamme dir. Havassı batîne gizli olanlar da hissi müşterek, Hayâl, Vehim, Hafıza ve mutasarrıfadır. (Bunların her birinin neden ibaret bulunduğunu gelecek betkelerde ayrı ayrı bildireceğiz) Bu gün burada keyfiyatı nefsanîye dediğimiz nefsi ilmi tahlil edelim.

Nefsi ilim şuuri bir şenîyyet. Yani Halettir. Bu Halet Görmek, işitmek, Mütelezziz ve mütellim olmak gibi asabi irticacalar (Heyecanlar) ile hasıl olduğundan insan bedeninin bazı cüzlerine taallûk ederse şunun fisiyolojiye ve insan bedeninin hiç bir azasına isnad olunmaksızın duyulursa Şunun nefsiye denilir. Fakat bu iki halet birbirinden üç noktada ayrılır.

Şöyle ki :

Şuunu nefsiye hava içinde bir boşluk dolduramaz yalnız zaman içinde vaz'ı vardır. Şuunu fisiyolojiye ise hem mekân ve hem de zaman içinde vaz'ı budur olandır.

Meselâ kalem açarken parmağınızı kestiniz bu kesik uzunluk, enlilik ve derinlik ile ölçülebilir. Fakat bu kesikten hasıl olan acının (Elem) şu kadar uzunluğu, enliliği ve derinliği vardır denilemez. Çünkü, elem miyarla ölçü kabûl etmez. Bunun yalnız müddet ve şiddetle takdiri kabildir. Bundan anlaşılıyor ki; şuunu nefsiye dediğimiz halet hassei batine ile, şuunu fisiyolojiye dediğimiz de hassei zahire ile idrâk olunur. Binaenlay şuuri bir şe'niyet olan nefsi ilmin esbabını teşkileden bu iki şe'niyet de böylece ayrılmıştır.

Gönül ister ki . . .

Yazan : Şükrü Halil Tuğal

Geçmiş asırların tarih olmuş yaprakları arasında, belirsiz bir hayal gibi gömülen Tiyatro'nun ilk çağlarını düşündükçe, yaratıcı insan zekâsının eşsiz görüşleri önünde baş eğmek mecburiyetini duyuyorum.

Tiyatro; her millette, dinî bir tüle bürünmüş olarak doğdu. İşte, Trajedinin beşiği Olemp sırtları . . Orada, Baküs kızlarının, bağ bozumu eğlenceleri . .

İşte; Orta Asyanın uçsuz, bucaksız yaylâlarında at koşutran atalarımızın Şölenleri . . . Yuğları . . .

Belki bu başlangıçların, bu günkü tiyatro ile hiç bir alâkaları yok gibidir. Fakat, bu gün gördüğümüz hangi şey ilk rengindedir? . . . Her gün ayrı bir yenilik ardında koşan, insan zekâsı, muhakkak ki toplulukları kolaylıkla harekete getirebilen tiyatroyu ilk doğduğu şekilde bırakamazdı.

* * *

Netekim, her geçen asır, tiyatroyu bambaşka bir renkte buldu.

Molyer'de beşerin zaafı ve ihtiraslarıyla alay eden tiyatroyu; Şekspir, Göte ve ipsen'de fanî insanın aşklarını anlatırken; metafizik alemin derinliklerinde gördük.

Alman ittihadını hazırlayan âmillerin en başında, devlet adamlarının çalışmaları kadar fikir adamlarının ve bilhassa Lessing'in Şiller'in yardımı inkâr olunamaz.

Orlean kızı'nda yaşatılan Jan Dark, Fransız tahakkümü altında kül bağlayan Germen mefkûresine en geniş manasile bir hareket ufku açtı.

Bizde de, istibdadın en korkunç devirlerinde, Namık Ke-

mal'in eserleri aynı heyecanı yaratmış değil midir ? .

*
* *

Bu günün tiyatrosu, bütün güzel sanatları bağrında toplan bir varlıktır. Artık onda, medeniyetin sonsuz tekâmülünü adım, adım takibetmek imkânını bulabiliyoruz.

Hele 18 nci asrın Romantik çenberinden kurtularak Natüralist . . Tamamen realist bir mahiyet alan bu günün tiyatrosu her şeyden önce cemiyetin başlıca ihtiyaçlarından biri haline gelmiştir.

Bunun en büyük misalini, Sovyetler Birliğinin tiyaroya verdiği ehemmiyete işaret ederek , gösterebiliriz .

Artık bu memlekette tiyatro, sırf bir gelir kaynağı ve adî menfaatlara vasıta olmaktan çıkmış ; sadece sanat için , sanat gayesile yaşayan ve yaşatılan bir müessese haline girmiştir .

*
* *

Dünkü ve bu günkü tiyatronun bu şekilde kısa bir tahlini yaptıktan sonra, gönül ister ki; yurdumuzda da aynı ruhu ve aynı havayı yaratmak için elimizden geldiği kadar çalışalım . . . demekten kendimi alamıyorum.

—T—

SAĞLIK ÖĞÜTLERİ :

Hayvanlardan insanlara geçebilen hastalıklar

Bu sayımızdan itibaren, hayvanlardan insanlara geçebilen ve yalnız maddi zararlar yapmakla kalmayup insan hayatını da söndürmek suretile telâfisine imkân bulunmıyan fenalıklar doğuran hastalıklar hakkında kısa bilgiler vermeğe çalışacağız.

İlk yazımız, (Şarbon) hastalığıdır. Bu hastalığa, halkımız, dalak hastalığı adını vermiştir.

Hastalık hanki hayvanlarda görülür?

Hastalık; beygir , eşek , sığır , koyun, keçi ve domuzlarda görülür. Gerçi, bunlardan başka hayvan nevilerine geçerse de, insanlara bulaşması, ekseriya bu saydığımız hayvanlarla vuku bulmaktadır.

Hastalık, en çok hanki hayvanlarda görülür ?

En ziyade koyun ve keçilerde görülür. sığır, beygir ve eşeklerde ikinci derecede görülmektedir.

Koyunların bu hastalığa tutuldukları; sürünün ardında kalmaları, sancı ve çırpınma halleri göstermelerile belli olur.

Hastalar; ağızlarından, burunlarından köpüklü kanlar çıkarırlar, kan işerler , nihayet beş on dakika içinde ve bazanda daha uzun bir zaman zarfında ölürler .

Keçilerde de hastalık, hemen hemen koyunlardekinin aynidir.

Beygir, eşek ve sığırların hastalıklarında aşağı yukarı aynı şekildedir . Yalnız bu hayvanlarda, hastalık, hükmünü daha geç yörütür.

Hasta hayvanlar, 24 saat 48 saat ve bazan daha fazla

müddet hastalığa dayanırlar. ve nihayet ölürlər.

Hastalığın çok bulaşıcı olmasının sebebi nedir?

Bu hastalıktan ölmüş, köylülerimiz tarafından ekseriya gömülmiyerek tarlalara, kırlara atılır. Orada köpekler ve yahut yırtıcı kuşlar tarafından parçalanır. Ve bu suretle bir çok yerlerin pisenmesine meydan verilir. Etrafa dağılan bu lâşelerin kanları toprağa dağılır. Hastalığı yapan mikroplar (Şarbon bakteriliri) orada yumurta haline geçerler ve bu yumurtalar, artık toprakta ürerler. Yağmurlu mevsimlerde toprağın yüzüne çıkarlar, otları pisletirler ve nihayet bu otları yiyen hayvanlara hastalığı verirler.

Hastalık, kimlere ve nasıl geçer ?

Bu hastalık; hasta hayvanları kesenlere, yüzenlere, böyle hayvanların etleriyle yemek yapanlara ve böyle yemekleri yiyenlere, hastalıklı hayvanlardan alınan derileri işleyenlere, bu hastalıktan ölen hayvanların yünleriyle uğraşanlara ve nihayet bu hastalıktan ölmüş hayvan kıllarile ve derilerinden yapılmış kayışlarla tıraş olanlara geçer .

Hastalıktan korunma çaresi nedir ?

Hastalıktan korunmak gayet kolaydır. Sürülerinde veya her hanki bir hayvanında yukarıda saydığımız hastalık alâmetlerini gören yurddaşlarımızın keyfiyeti derhal köyün muhtarına, bölgelerinin karakoluna veyahut bizat veteriner daire-sine haber vermeleri kâfidir. Hukûmet, hastalık mahalline heman bir veteriner gönderir, gerekli tedbirleri aldırır. ve hayvanlara bu hastalığa mahsus serum ve aşıları tatbik ettirir. Bu suretle hem hastalığın verdiği telefatin önüne geçilmiş ve hem de insan hayatı kurtarılmış olur.

Sonu var

Veteriner Direktörü
A. Rifat Haznedaroğlu

İpek Böceği Kozaları

İpek çekilecek kozalar, böcekler askıya çıktıklarının yedinci veya sekizinci günü sökülür. Kozalar askı dallarile beraber temiz yere indirilir. Ve kozalar birer birer elle askılardan çıkarılarak bir iki kat yüksekliğinde yayılır. Evvelâ bunlar arasında lekeli, yumuşak, örgüsü fena kozalar seçildiği gibi fazla çifte koza varsa bunlarda alınarak ayrı konur ve ayrı satılır. Diğer temiz kozalar elden geçirilerek (ağ ipek) denilen, kozalar üzerindeki karışık teller el veya deynek vasıtasıyla temizlenir. Bu iş bittikten sonra koza satışa hazır demektir. Kozaların satılacağı yerler yakın ise bunların çuvala naklinde mahzur yoktur. Mesafe birkaç saat ise kozaların küfelerle nakli lâzım gelir. Bu usul tatbik edildiği takdirde kozaların ezilmesinin önüne geçilmiş olur. Mahsül kozayı pazar beklemek üzere gönlerce evlerde tutmak hiç doğru değildir. Bir çok tecrübeler neticesinde kozaların on gün zarfında sıkletlerinden % 7½ gaip ettikleri tesbit edilmiştir.

Bu zayıat teeffüsten ve tırtılın istihale geçirmesinden ileri gelir. Bir çok böcekçiler kozalarını söktükten sonra kelebek çıkar korkusile kozaları güneşe sererek kurutmakta ve sonra satmaktadır. Halbuki böyle yapmaları iki cihetten kendilerini zarardide eder.

Birincisi güneşe serilen kozaların ipekleri çekilme esnasında iki de bir kopar, bunun için satış esnasında alıcılar güneşli kozaya noksan para verirler. Diğer taraftan bir iki gün dahi güneşte bırakılan kozaların içinde bulunan kurtlar kurumağa başlar. kozaların en fazla ağırlığını içindeki kurtlar teşkil ettiğinden kilodan boş yere zayıat verirler. Memleketimizde yetiştirmekte olduğumuz (Bağdat) cinsi yaş kozaların beher kilosunda 430 — 500 koza bulunur. Halbuki iki gün güneşte bırakılan kozadan bir kilo tartarak sayacak olursak 600 — 630 koza bulunduğunu görürüz. Demek oluyorki boş yere 130 koza gaip etmiş oluruz.

Kış gecelerinde sokaklar

*Geceler gündüzlerin, arda kalan yasını,
Karanlığın dizine yatırmış sokaklarda.
Bir ümitsiz bakışla fenerler oyasını
Sarı ölgün renklerle işliyor yağan karda.*

*Çoktan sönmüş yollarda son adımların sesi;
Gittikçe artan tipi gömüyor izleride
Ne bir ümit veriyor, yolun biraz ötesi
Ne de munis bir şekil görünüyor geride ..*

*Rüzgâr bile bağına basmış gürültüsünü,
Kalbi durmuş bir insan sokakların bu hıli,
Gece siyah boynuna takmış bütün süsünü
Her köşeye büzülmüş bir korkunun hayali.*

E. Tuğal

Böcek evvelcede yazdığımız gibi üç günde kozasını ikmal eder. Bunun içerisinde Denizli muhiti biraz sıcak olması dolayısıyla ancak 15 günde kelebek olabilir. Şu halde onbeş gün de hiç bir tehlike bulunmadığı ve bundan önce çıkması imkân olmadığından boş yere telâş etmeğe mahâl yoktur.

Her hangi sebepten kozayı pazara bir kaç gün geç getirmek mecburiyeti olursa bu gibi kozaları evlerimizin en serin olan yerlerinde muhafaza edecek olursak kelebek çıkması geciktirilmiş olunur.

Akif Tunç

Kızım için

Sen benim nurumdun sevgili kızım,
Artıyor kalbimde, dinmiyor sizin,
Geçti artık benim baharım, yazım,
Bitüp tükenmeyen nedir bu kaygı?

İstemem mehtabı güneş doğmasın,
O masum yavruyu, toprak boğmasın,
Saçları dökülüp rengi solmasın,
Bu viran yuvamda ötmesin bayku (*)

Aradım kızımı bulayım diye,
Sıcak kucağıma sarayım diye,
Onunla rüyaya dalayım diye,
Allahtan isterim: derin bir uyku

Ötmesin gülşende bülbüller sussun!
Kızıma benziyen güller külolsun!
Yine bedbaht baban yaslar mı tutsun ?
Kalbimde burkulur acı bir duygu ...

Sevdalı gönüller gibi çağlarım,
Bu acı Hasrete durmaz ağlarım,
Karalar üstüne kara bağlarım,
Ayrılık gönlümü yakıyor kızım.

Ömrümde asla görmedim bir dem,
Geçiyor hayatım dert ile matem,
Ayrılmış kismette tükenmez sitem,
Yuvamda baykuşlar şakıyor kızım.

Nurlu bir yıldızdın benim semamda
Hilkat bediası idin yuvamda
Yaşıyor Hayâlin bu gün kafamda
Yüzüme bu Hayâl bakıyor kızım.

Haykırsam ahımla dağlar başında:
Sen bana Eş idin, küçük yaşında
Çekilen ümidim ince kaşında
Ok olmuş, kalbime batıyor kızım...

Güney : Lütfü Ayhan

[*] [Bayku] baykuş ... alekser eski divanlarda kullanılan ve gayri mustamel bir kelime isede bizzarur kullanılmıştır ...

Irak menzilleri

Tefrika № ; 4

Yıl ; 1914 Genel Savaşta

Yazan : ATA LÜTFİ ÖZDİL

Eşya bulmakta çok aciz. İkimiz bütün tüccarları gezdik. Bir parça bez bulamadık. Bağdat sokakları ve camileri Türk yaralıları ile dopdolu. Hiç bir yerden, inilti duymadan geçmek kabil değil. Bir çarşı kapusundan geçerken çok çirkin bir koku burnumuza çarptı. Ve acı acı inilti geliyordu. Orada boş bir mağazaya girdik. İki yaralı nefer yatıyordu. Kuru toprak üzerinde ikiside şişirilmiş bir boğa gibi kolları ve bacakları gerilmiş Fakat daha ölmemişler . Vücütlerini muayene ettim ; taş gibi katılaşmış.

Birdenbire aklıma geldi : kazıklı humma . . Tatanos dedim, Kaymakam Ahmet Bey dışarı kaçtı. Hastalık korkusu ile doğru hamama gitti ve beni yalnız bıraktı.

O kadar canım yanmıştı ki damarlarımdaki Türk kanı az daha beni boğacak tı. Acele gümrük dairesine koştum ve direktörü gördüm ; yanıma iki memur alarak polis dairesine uğradım.

Bir komser ve Konyalı uzun boylu neferlerimi alarak İngiliz Transit anbarlarına gittim. Beraberce kapuları kırdık ve içeriden 36 balya kaput bezi alıp dışarıya fırladık. Hemen bir zabıt tutarak hepimiz imzaladık. Telefonla imalâthaneden getirttiğimiz arabalara balyaları yüklettik, Hastahaneye sevkettim. Bu kadar kaput bir gece içinde çarşaf ve yara sargıları olarak hazırlandı . Mevcut yaralıları temiz pansuman edilerek rahat yataklara yattılar . (Bu sözlerime Milâs Hükûmet Dr. Bay Hilmi şahittir ;)

Topçu bataryası komutanı Teğmen İzmirli Haydar benim lise arkadaşımdı. Zayıf ve kibar bir gençti. Batarya toplarını nehir vapurunun dubasına öyle ustalıkla yerleştirdi ki orada ki kaptanlar bu ustalığa şaşılar. Kendisini vapurda bekliyor-

dum, yanıma geldi ve birlikte topçu çadırlarına gittik. Akşam yemeğini beraber yidik . Topçu çavuşları bize bir konser verdiler.

Anadolu sazlarından cura ve kopuz, bağlama çalıyorlardı. Uzun boylu bir çavuş :

Sürü, sürü, sürü sürmeli kızlar ;
Göğüsleri çapraz düğmeli kızlar .

Ve başka türküler söylüyorlardı :

Seni her gün ben ararım ,
Gizli gizli hep sorarım . .
Niçin gücendin sen bana dildâr . . .
Ne yaptın sana söyle aşikâr .

ve daha bir çok yankı türküler.

Sabaha kadar uyumadık : Haydar bana anlatıyordu :

Bu bataryanın başına beni komutan vekili yaptılar. Bağdat gidince iş denişmişti , bir Alman yüzbaşısını bana âmir tayin etmek istediler ; kendisine derhal bir imtihan teklif ettim. Erkânı harpler bunu doğru bulmadılar . Fakat Alman Yüzbaşı hemen ayağa kalktı ; ve alnımdan öptü ; dediki :

—Siz Türklerde bu ruh varken hiç bir devlete esir olmazsınız . . .

Ben istifa ediyorum: Türke artık Türk amir olabilir. Sabaha karşı topçu bataryası mızıka ile vapura bindi . Yaşasın Türk ordusu sesleri içinde cepheye gittiler .

Düşman Fellahiye siperleri içinde atılmıştı. Bir akşam Haydar hasta gelmiş dediler . Derhal hastaneye koştum ; yanına almadılar. Bir hafta sonra kahraman arkadaşım bir tapçu ateşile şehit olmadığına ağlıyarak tifodan öldü . Ertesi gün göz yaşları içinde bir batarya arabasıyla şehitliğe götürdük.

Telefon başındayım. Zırlıtısı kulağımı tırmaladı :

— Allo kimsiniz efendim . ?

— Merkez kumandanı . Siz Mülâzım Lûtfü mü ? Kılıcınızı takıp acele merkeze geliniz. Dedi ve mikrofonu kapadı . .

Başımdan sanki kaynar su dökmüşlerdi. Kılıcımı takarak

SEVGİ

*Dumanı çıkmıyan bir ateş gibi ,
içinden yanısla kalp burkuluyor .
Ne hazin ürperiş sevginin dibi ,
Zaman kül olmadan hayal soluyor.*

*Guruptan tulûdam imdat bekliyor.
Hayali geçince sevinç ekliyor.
Bahar kadar taze ruh kadar içten
Aşına dilberi hep sayıklıyor.*

FEHMI ERDOĞAN

yola çıktım. Bu hayırlı bir alâmet değildi . Merkez komutanı Binbaşı Hakkı Bey halis bir Türktü. Yanına gelince beni oturttu; ve sordu ;

— Hayrola seni Erkânı harp reisi istiyor. Dedi .

Birden şaşırmıştım. Beraberce dairesine gittik Kılıçlarımızı astıktan sonra kapuyu çalarak bekledik. İçeriden sert bir ses :

Devam edecek

Yaylâ kızanı

“ S. Gültekin Koç „ a :

*Köyümden gördüm, görürüm her gün.
“ Gün „ uyanınca sabah zamanı,
Altında yaylı, endamı düzgün
Yaylâya gider yaylâ kızanı.*

*Burma bıyıklar yelpâze yelde,
Sadefli kama, kırbaçak belde;
Yosma güzeller bu şirin elde
Hasret mi çeker yaylâ kızanı ? ..*

*Dağlar dumanı dağların süsü
Dudakta ıslık esin türküsü
Sarı urbanın ince örgüsü
Goncalı güller... yaylâ kızanı !..*

*Esiyor yaylâ .. yel yelden azgın,
Dereler akar, sel selden azgın:
Dosta güvenme, el elden azgın,
Düşmanın pek beter yaylâ kızanı..*

*Yanıksa bağrın gibi can evin
Bak ki yurdunda havalar serin ,
İklimi benzer “ turan „ a.. yerin,
Çekme hiç keder yaylâ kızanı.*

*Kırda şahini avlama yiğit,
Öksüz ceylanı avlama yiğit.
Yavru yılânı avlama yiğit
Şana bu bu değer yaylâ kızanı !..*

*Sevdiğin dilber kızıl yanaklı,
Yasemin saçlı, nergis dudaklı.
Sevgilin Türkmen .. anladım şarklı,
Haklısın meğer yaylâ kızanı..*

*Lâkin, o şimdi esir « kazağa ».
Onun sevdası attıysa başa
Senin bu yalçın, ölümlü dağa
Çek artık keder yaylâ kızanı.*

*Kurtarmıya koş .. koşalım haydi.
Şarkta öz yurdun ağlıyor şimdi
Yâre ; kanımız feda değil mi ?
Esaret yeter yaylâ kızanı !...*

*İçelim orada köpüklü kımız,
Murada ersin öksüz aşkımız;
Gülsün, sevinsin o sevgili kız
Tunç yürekli er, yaylâ kızanı.*

*Burma bıyıklar yelpâze yelde
Martin sırtında, kırbaçak belde;
Bizi bekliyor gidelim gelde
Asyalı Türkler ... yaylâ kızanı ..
Aslan Asyalı pala kızanı !...*

Necip Rahmi Tokat

Ata sözleri

Avcı atak olur.

Ay aydın yol belli

Ayağında kör mih yok iken döşemede koşar.

Ayak almaz taş olmaz, başa gelmez iş olmaz.

Ayıkla pirincin taşını.

Ayı : yavrularım çoğalınca ağzımın tadı kaçtı demiş.

Az tamah çok ziyan verir. Bal alan pekmez satsın . . .

Babası oğluna bir bağ bağışlamışta oğlu babasına bir çilkim üzüm vermemiş.

Bana benden olur her ne olursa, Başım rahat durur dilim durursa,

Bana dokunmıyan ylan bin yaşasn.

Basma kalıp dökme suyu.

Baş başa bağlı baş şeriata bağlı.

Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

Başını acemi berbere teslim eden, yanından pamuğu eksik etmesin.

Başın saçı kesilir de kaşın saçı kesilmez.

Bal başının otu bel dibinde belli olur.

Ben şeyhi o kadar severim

Bilen var bilmiyen var, dördü bir kile.

Bin nasihattan bir musibet iyidir.

Bin işçiye bir başçı lâzım.

Bir çamdan hem okluk hem hokluk olur.

Bir çiğnem sakızın varsa, ustaya çiğnet.

Bir deli bir dereye bir taş yuvarlamışta, bin işçi çıkaramamış.

Bir eşğim var oduna gitmez,

Satayım desem salkına gitmez,

Köy kehyası kapudan gitmemez,

Dostlar osandım salkın elinden.

Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.

Bir gün iki olmaz.

Bir kalgır çekirge iki kalgır çekige, üçüncüde kuyunun dibini boylar

Bir tutam ot deveyi henekten atlatır.
Biri yer biri bakar, kavğa denen bundan çıkar.
Bir lokma bir hırka.
Bir söyle, iki dinle.
Bir şeyin şuyuu, vukuunda fenadır.
Bir uyuz keçi bir surüyü batırır.
Bir yerin otu saz, kuşu kaz ise eğlenme o yerde.
Bir yerin otu kekik kuşu keklik ise eğlen o yerde.
Bol şalvarın harcı içindedir.
Boğazda bostan bitmez.
Borç yiğitin kamçısıdır?
Boş boğazı cehenneme koymuşlar da, odun yaş demiş.
Bu da geçer yahu.
Bu günkü bu gün. Yarınki Hûda kerim (Yevmi cedit, rızka
cedit .)
Bugün peşin yarın veresiye.
Bu günün küçükleri yarının büyükleridir.
Bulutlar gider aydına
Git işine kaydına.
Bulutlar gider Şama.
Çek eşeğini dama.

Fiatı - 12,5 - kuruştur.

Halkevlerinde çıkan Dergiler

Halkevinin adı	Derginin adı	Kaç günde bir ÇIKTIĞI
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	,,
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altın Yaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	,,
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Ülker	Aylık
Denizli	İnanç	,,
Elâziz	Altan	,,
Eminönü	Yeni Türk	,,
Eminönü	Halk Bilgisi Hb.	,,
Gireson	Aksu	,,
Isparta	Ün	,,
İzmir	Fikirler	15 günde bir
Konya	Konya	Aylık
Manisa	Gediz	,,
Merzifon	Taşan	,,
Milâs	Yeni Milâs	,,
Muğla	Muğla	,,
Niksar	Ülker	,,
Trabzon	İnan	,,
Samsun	19 Mayıs	,,
Sinop	Dıranaz	,,

TÜRK TARİH KURUMU

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/807878
DERGİLER İNANÇ : DENİZLİ HALKEVİ DERGİSİ 9-11 (1937-1938)
Markası: MARKASIZ Bulunduğu Yer: Konusu: TÜRKÇE

